

КАМЕЛИЯ НИКОЛОВА, проф. д.изк.н.

Творческа биография

Образование

1988-1991 – Докторант по "История на европейския театър" към катедра "Театрознание", НАТФИЗ – дисертация "Произход и естетически основания на театралната режисура"
1979-1984 – НАТФИЗ "Кръстьо Сарафов", специалност "Театрознание" – магистър
1978-1979 – СУ „Св. Климент Охридски“, Филологически факултет
1978 – 8-ма Гимназия „Васил Левски“, София, профил: английски и математика

Специализации

1993-1994 – Специализира история на европейския театър и култура на XX век в Обществото за театрални изследвания към Британския театрален музей, Лондон, Обединеното кралство
1994 – Гостуващ учен в Университета в Глазгоу, Обединеното кралство

Научни степени и звания/длъжности:

2006 – Професор по театрознание (Институт за изследване на изкуствата, БАН)
2006 – Професор по история и теория на европейския театър (НАТФИЗ)
2004 – Доктор на науките (доктор на изкуствознанието)
2001 – Доцент по театрознание (Институт за изследване на изкуствата, БАН)
1999 – Доцент по история и теория на европейския театър (НАТФИЗ)
1994 – Доктор

Професионално развитие:

1994 – до днес – Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките: професор (от 2006 г.; асистент, главен асистент, доцент – от 2001 г.)
1994 – до днес – Национална академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов“: професор по История на европейския театър; многократен ръководител на катедра „Театрознание“, ръководител на специалност „Театрознание и театрален мениджмънт“ (от 2919 г.)
1992-1994 – хоноруван асистент по История на европейския театър, НАТФИЗ
1985-1994 – Младежки театър, София – драматург

Редакторска дейност:

2001 – до днес – Главен редактор на Годишник на НАТФИЗ;
2007 – до днес – Заместник-главен редактор на сп. „Проблеми на изкуството“

1997 – до днес – Редактор и автор на страница „Сцена“ във в. „Литературен вестник“
1999-2001 – Член на редколегията на сп. “European Journal of Arts Education”
2014-2017 – Член на редколегията на сп. “Papers of BAS. Humanities and Social Sciences”
2000 – до днес – Член на редколегията на сп. “Homo Ludens”

Публикации

КНИГИ (МОНОГРАФИИ):

Николова, Камелия (2021). Режисьорите в европейския театър. София, Пловдив: Институт за изследване на изкуствата, БАН, Фондация „Homo Ludens“, Сдружение „Литературна къща“.

Николова, Камелия (2018). Българският театър след 1989 и новата британска драма. Второ преработено издание. София: Институт за изследване на изкуствата, БАН.

Nikolova, Kamelia (2017; в международен колектив). Awangarda teatralna w Europie. Środkowo-Wschodniej. Wybór tekstów źródłowych. Warszawa: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego.

Николова, Камелия (2015). Театърът в началото на XXI век. София: Панорама плюс

Николова, Камелия (2013). Българският театър след 1989 и новата британска драма. София: Университетско издателство “Св. Климент Охридски”

Николова, Камелия (2011, в колектив). История на българския театър. Т. IV.

Българският театър между двете световни войни. София: Институт за изследване на изкуствата, БАН

Николова, Камелия (2009). Британската драма 1945–1989. София: Институт за изкуствознание, БАН

Николова, Камелия (2007). Театърът на границата на XX и XXI век. София: Фигура

Николова, Камелия (2004). Модерната европейска драма в Народния театър между двете световни войни. София: Фигура

Николова, Камелия (2000). Експресионистичният театър и езикът на тялото. Университетско издателство “Св. Климент Охридски”

Николова, Камелия (1998). Белези от нищото. Статии и есета за театъра. ГЕА 2000

Николова, Камелия (1995). Другото име на модерния театър. Произход и естетически основания на драматичната режисура. София: Университетско издателство “Св. Климент Охридски”

ЕНЦИКЛОПЕДИИ, СБОРНИЦИ

Николова, Камелия (2020, в колектив). 30 сезона „Сфумато”. София: Антракт & Homo Ludens.

Николова, Камелия (2014, в колектив). Шекспир в България днес. София: НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов”

Nikolova, Kamelia (2014, in an international team). Digital Theatre Words. OISTAT

Николова, Камелия (2006, в колектив). Българското драматургично наследство – нови прочити. София: ИК “П. Венедиков”, НАТФИЗ „Кр. Сарафов”

Николова, Камелия (2005, в колектив). Театралната наука и критика – равносметки и перспективи. София: ИК “П. Венедиков”, НАТФИЗ „Кр. Сарафов”

Николова, Камелия (2005, 2008; в колектив). Енциклопедия на българския театър. София: Труд.

Николова, Камелия (2001, в колектив). Познатата / непознатата българска драма. София: Сдружение „Антракт”

НАУНА РЕДАКЦИЯ:

Уикъм. Глин (2002). История на театъра. София: Панорама & Антракт

ИЗБРАНИ СТУДИИ И СТАТИИ В МЕЖДУНАРОДНИ ИЗДАНИЯ

- Nikolova, Kamelia (2022).** Tedy Moskov's theatre during the time of the political transition – Art Readings'2021. New Art Module: Personalia, Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences, 2022, 11-18
- Nikolova, Kamelia (2021).** Changes in the relationship between text and performance in Bulgarian theatre after 1989 – Homo Ludens: Selected Theatre Essays 2000-2021. Compilation: Nikolay Iordanov, Kamelia Nikolova. Issued by the Guild of the Theatre Critics and Playwrights, Union of Bulgarian Actors & Homo Ludens Foundation, Sofia 2021
- Nikolova, Kamelia (2021).** Topical philosophical theatre back on stage – Homo Ludens: Selected Theatre Essays 2000-2021. Compilation: Nikolay Iordanov, Kamelia Nikolova. Issued by the Guild of the Theatre Critics and Playwrights, Union of Bulgarian Actors & Homo Ludens Foundation, Sofia 2021
- Nikolova, Kamelia (2019).** Theatre Director in the last two decades and his/her transformations – In: Art Readings'2017. New Art Module: Crossing Borders in Arts: beyond Modern & Postmodern. Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences Sofia.
- Nikolova, Kamelia (2018).** (Re)Viewing Bulgarian Theatre of Today. – Critical Stages/Scènes Critiques. The IATC journal/Revue del' AICT – Desember, 2018: Issue No 18
- Nikolova, Kamelia (2018).** The stage as a social space in the historical avant-garde and in the contemporary theatre in Bulgaria. – In: Reclaimed Avant-garde: Spaces of the Avant-garde in Central-Eastern Europe. Zbigniew Raszewski Theatre Institute, Warsaw, 2018
- Nikolova, Kamelia (2018).** Jernei Lrenci – the director of the archetypal rhythm. – In: LC Litteraria Copernicana, 2(26), Uniwersytet Nikolaya Koperninika v Torunu, Torun, 2018, 57-63
- Nikolova, Kamelia (2016).** Silence of Loneliness in the Noisy World of Technology – Critical Stages/Scenes Critiques, IATC webjournal/Revue web del' AICT-June 2016: Issue No 13
- Nikolova, Kamelia (2015).** Nowy dramat Bulgarski. Ku teatrowi politycznemu – DIALOG. Warszawa, maj 2015, № 5
- Nikolova, Kamelia (2015).** Theatre expressionism in Bulgaria: Geo Milev – Papers of BAS. Humanities and Social Sciences. Sofia: Prof. Marin Drinov Academic Publishing House, BAS, 2015, Volume 2, № 3-4
- Nikolova, Kamelia (2014).** Der Hunger nach Wahrheit. Bulgariens Gesellschaft rebelliert auf der Strabe und Theater. Nuntrat die Regierung endlinchzuruck. – Theater der zeit. Nr 10, 2014
- Nikolova, Kamelia (2011).** Der aufstand der verspateten modernisten. Generationen, Personallichkeiten und Asthetiken im zeitgenossischen bulgarischen Regietheater. In: Theater der zeit, Recherchen 83. Berlin, 2011
- Nikolova, Kamelia (2011).** Ice-cold Winter Landscapes after Love: Shakespeare in Sfumato, Sofia. In: Critical Stages: The IATC (International Association of Theatre Critics), 2011, no. 5
- Nikolova, Kamelia (2008).** Ausverkauf der Innovationen. In: Theater der Zeit (Recherchen 61: Landvermessungen Theaterlandschaften in Mittel-, Ost und Sudosteuropa). Berlin. 2008
- Nikolova, Kamelia (1997).** Bulgarian Drama Directing as an Ethical Codex. In: The European Legacy. Routledge, Taylor&Francis Group, 1997, V.2, No 1, 8-11

ИЗБРАНИ СТУДИИ И СТАТИИ В БЪЛГАРСКИ ИЗДАНИЯ

- Николова, Камелия (2020).** Театърът в България: акценти – Проблеми на изкуството, 2020, бр. 3.
- Николова, Камелия (2020).** Епическият театър на Пискатор и Брехт – Годишник на НАТФИЗ'2019. София, 2020

Николова, Камелия (2020). Теоретичното наследство на Гео Милев, създателят на българския театрален авангард – Гео Милев и театъра. Предговор. София, Издателство „Захари Стоянов”, 2020

Николова, Камелия (2021). Колективни идентификации и номадски характер на театралния авангард в България през 20-те и 30-те години на ХХ век – Homo Ludens. 2021, бр. 24

Николова, Камелия (2019). Том Стопард в България – Проблеми на изкуството, 2019, бр. 3.

Николова, Камелия. Режисьорският обрат. Началото. – Проблеми на изкуството, 2018, бр.3.

Николова, Камелия (2015). Да слушаш картини в „Носорози” на Йонеско – Homo Ludens. 2015, бр. 18.

Николова, Камелия (2014). Шекспир: близки планове. – В: Шекспир в България днес.

Николова, Камелия (2014). Огуст Стриндберг и българският театър. – В: Огуст Стриндберг и ХХI век. УИ „Св. Климент Охридски”.

Николова, Камелия (2014). Димитър Гочев: Театърът и катастрофите на човешкото. – Homo Ludens, 2014, бр. 17.

Николова, Камелия (2013). Шекспир и българският театър през първата половина на ХХ век. – Годишник на НАТФИЗ’2013.

Николова, Камелия (2013). Един интензивен диалог. Новата британска драма и българският театър. – Проблеми на изкуството, 2013, кн. 1.

Николова, Камелия (2010). Театърът в глобалния свят: човекът сред глобалното море от образи. – Проблеми на изкуството, 2011, бр. 3.

Николова, Камелия (2010). Постановката “В очакване на Годо” от Самюел Бекет като театрален и социокултурен жест. – В: “60 години Театър “Българска армия”. Сборник от Юбилейна научна конференция. София. Издателство “Петко Венедиков”.

Николова, Камелия (2008). Младият български театър в началото на ХХI век. – Проблеми на изкуството”. София. 2008, бр. 1

Николова, Камелия (2008). Театърът, пресичащ границите: театърът в епохата на телевизията, компютъра и интернет. – Homo Ludens". София, 2008, бр. 13.

Николова, Камелия(2006). Театърът в годините на социално спокойствие и финансова стабилизация при управлението на Андрей Ляпчев. – В: Андрей Ляпчев. Изкуство. Култура. Политика. Институт за изкуствознание. София.

Николова, Камелия (2006). “Майстори” или драмата на себеосъществуването. – В: Българското драматургично наследство: нови прочити. Издателство “Проф. Петко Венедиков”. София.

Николова, Камелия (2005). Театър-уъркшоп: Брехт и английският театър. – Homo Ludens, София, 2005, бр. 11

Николова, Камелия (2004). Критическо писане и история. – В: “Театралната наука и критика – равносметки и перспективи”. Издателство “Проф. Петко Венедиков”.София.

Николова, Камелия (2003). Народният театър между двете световни войни. – Проблеми на изкуството, 2003, бр. 1.

И още около 300 студии и статии в специализирани издания в България и чужбина. Нейни текстове са публикувани на повече от десет езика в Обединеното Кралство, Германия, Полша, САЩ, Франция, Русия, Словакия, Македония, Сърбия, Чехия.

Представителни научни проекти

2019-2023 – “Reclaimed Avant-Garde. Central and Eastern European Theatre Avant-Garde” – Международен изследователски проект

2015-2017 – „Създаване и управление на специализирана е-библиотека с научен текст и визуален архив в областта на сценичните и екранните изкуства“ – Национален изследователски проект, финансиран от Национален фонд „Научни изследвания“
2014-2017 - „Art Interactions between Romanian and Bulgarian Lands (15th-20th Century) – Междуакадемичен изследователски проект
2011-2014 – Международен проект “Digital Theatre Words”
2005 – Проект "Janus", Международна организация за европейска драма THE FENCE
2001 – 2011 – „История на българския театър. Българският театър между двете световни войни на XX век“ – колективен проект на сектор „Театър“, Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките
1997-1998 – “New Theatre Words” (OISTAT. Sweden, 1998) - Международен проект за подготовка на многотомен многоезичен речник на сценографските термини;
1995 – 2000 – „Енциклопедия на българския театър“ – колективен проект на сектор „Театър“, Институт за изследване на изкуствата, Българска академия на науките

Участия в научни конференции и форуми

Участва с доклади и като организатор и водещ в много научни конференции в България, Обединеното кралство, САЩ, Полша, Австрия, Унгария, Чехия, Словакия, Франция, Германия.

Основни области на водените лекционни курсове във ВУЗ

История на европейския театър; история и теория на театралната режисура; текст и интерпретация; авангарден и експериментален театър; съвременни сценични практики; британска драма; нова европейска драма; принципи на театралното изследване; критическа практика – бакалавърски, магистърски и докторантски курсове в НАТФИЗ, БАН, НХА, НБУ и други наши и чужди университети.

Обучение на докторанти

Ръководство на докторанти – Институт за изследване на изкуствата към БАН, НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов”, Нов български университет и др. – **14 докторанти**

Награди

2022 – Награда ИКАР на Съюза на артистите в България за книгата „Режисьорите в европейския театър“ (2021)
2016 – Награда „Златен век“ на Министерството на културата
2015 – Номинация за Награда ПИТАГОР за наука и научни постижения в категория "утвърден учен в областта на обществените и хуманитарните науки"
2014 – Награда ИКАР на Съюза на артистите в България за критически текст за книгата "Българският театър след 1989 и новата британска драма" (2013)
2013 – Награда "Златна маска" на Драматичен театър-Варна за театрална критика
2012 – Награда ИКАР за критически текст за “История на българския театър. Том IV. История на българския театър между двете световни войни” (2011, с колектив)
2010 – Награда ИКАР за театрална теория и критика на Съюза на артистите в България за книгата “Британската драма 1945-1989” (2009)
2007 – Награда ИКАР за театрална теория и критика на Съюза на артистите в България за “Българското драматургично наследство” (2006, с колектив)
2001 – Награда за театрална теория и критика на Съюза на артистите в България за книгата "Експресионистичният театър и езикът на тялото" (2000)
1996 – Награда АСКЕЕР за театрална критика
1996 – Награда за театрална теория и критика на Съюза на артистите в България за книгата "Другото име на модерния театър" (1995)

Други

Гост-професор е в НБУ и НХА, гостуващ лектор в чужди университети.

Член е на Сдружението на театроведите, театралните критици и драматурзите към САБ, Международната организация на театралните критици IATC, Комисията по публикации и комуникации на OISTAT и на Международната организация за европейска драма THE FENCE. Експерт е в комисии към НАОА, МК и Европейската комисия.